

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (4 - 10 Nisan)

Türkiye

- Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Mart'ta beklentilerin üzerinde aylık bazda %5.46 (Piyasa beklentisi: %5.30) arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Şubat'taki %54.44'ten %61.14'e yükseldi. Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Mart'ta bir önceki aya göre %4.39 arttı ve yıllık bazda Şubat'taki %44.05'ten %48.39'a yükseldi.
- Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Mart'ta bir önceki aya göre %9.19 arttı ve yıllık bazda Şubat'taki %105.01'den %114.97'ye yükseldi. Yİ-ÜFE, 1995 Mart'tan bu yana ki en yüksek seviyede gerçekleşti. Ana sanayi gruplarına göre Mart'ta en yüksek artış %15.62 ile enerjide yaşandı.
- TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi açıklandı.
- Resmi Gazete'nin 8 Nisan 2022 tarihli sayısında yayımlanan kararla Kur Korumalı Mevduat (KKM) sisteminde değişiklik yapıldı. Buna göre, yurt içi yerleşik tüzel kişiler 31 Aralık 2021 ile 31 Mart 2022 tarihleri arasında herhangi bir tarihte bankalarda bulunan dolar, euro ve sterlin hesaplarını kur korumalı mevduat sistemine dâhil edebilecek.

ABD

- Fed'in 15-16 Mart tarihlerinde gerçekleşen toplantısının dün yayımlanan tutanakları, yetkililer arasında enflasyonun ekonomi için tehlike oluşturacak seviyelere yükseldiğine dair endişelerin kuvvetlendiğini ve bu durumun, yetkilileri hedef politika faizini mevcut sifıra yakın seviyeden 25 baz puan yükseltmenin yanı sıra "daha nötr" bir seviyeye getirmeye yönlendirdiğini gösterdi. Fed yetkilileri, yüksek enflasyon ile mücadele etmek için merkez bankasının bilançosundaki varlıkları her ay 95 milyar dolar azaltma konusunda "genel olarak fikir birliğine" vardı ve gelecek toplantılarda fiyat artışlarını kontrol altına almak için 50 baz puan artış gerçekleştirmeye hazır olduklarını ifade etti.

Avrupa

- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Mart para politikası toplantı tutanaklarında, üyelerin büyük bir kısmının, mevcut yüksek enflasyon seviyesinin ve kalıcılığının para politikası normalleşmesine yönelik acil ilave adımlar gerektirdiği görüşünde olduğu yer aldı.
- Avrupa Birliği (AB), Rusya'ya karşı kömür ve diğer katı fosil yakıtların satın alınması, ithal edilmesi veya AB'ye ulaştırılmasını içeren 5. yaptırım paketini kabul etti. AB, ayrıca Rusya'ya karşı yaptırım listesine 217 kişi ve 18 kuruluşu eklediğini açıkladı.
- Almanya Ekonomi Bakanı Robert Habeck, geçen ay ülkenin Rusya'dan kömür ithalatını en az yarı yarıya azalttıklarını ve Avrupa Birliği'nin ülkeden yakıt ithalatını durdurma kararına karşı çıkmayacaklarını belirtti.
- İngiltere ekonomisi Şubat ayında 3 aylık ortalamaya göre %1 ile beklentilerin üzerinde büyüdü. Ülke ekonomisi yıllık bazda ise beklentilere paralel %9.5 büyüdü.

Asya

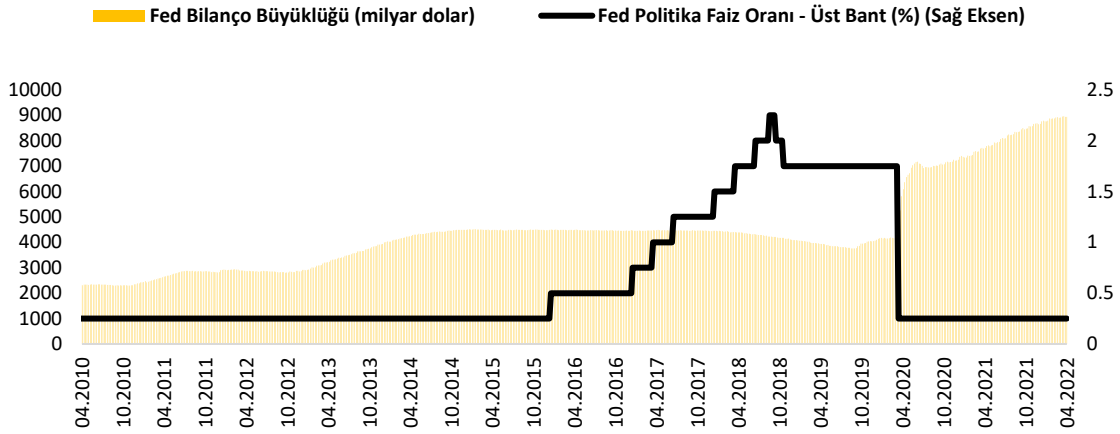
- Çin'de Caixin hizmet sektörü PMI koronavirüs vakalarındaki artışın hareketliliği kısıtlaması ve tüketici talebini baskılaması nedeniyle Mart'ta 42 seviyesine gerileyerek Şubat 2020'den sonraki en düşük seviyede gerçekleşti.
- Çin'de yükselen petrol fiyatları, salgınla yeniden mücadele eden ülkede fabrika çıkış fiyatlarının beklentilerin üzerinde yükselmesine yol açarak enflasyonist baskıya işaret etti. Ülkede üretici fiyat endeksi Mart ayında önceki yıla göre %8.3, tüketici fiyat endeksi ise Mart ayında %1.5 artarak beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

Diğer

- Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) Genel Müdürü Agustin Carstens, dünyanın enflasyonist ortamların temelden değişmesi ihtimaline açık olması gerektiğini belirtirken, yüksek faiz yüksek enflasyon dönemiyle karşı karşıya olduğuna dikkat çekti.
- Peru Merkez Bankası enflasyonla mücadele etmek amacıyla politika faizini 50 baz puan artışla %4.50 olan 13 yılın en yüksek seviyesine çıkardı.
- Dünya Bankası, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik işgal harekâtının etkisiyle 2022'de Ukrayna ekonomisinin %45, Rusya ekonomisinin ise %11 daralacağını tahmin etti.
- Rusya Merkez Bankası politika faizini 300 baz puan indirimle %17'ye çekti. Faiz indiriminin 11 Nisan'dan itibaren geçerli olacağı bildirildi.

Ayrıntılar...

Fed'in son toplantısına ait tutanaklarda, bilanço daraltma planının Mayıs toplantısında onaylanması beklentisi öne çıktı.

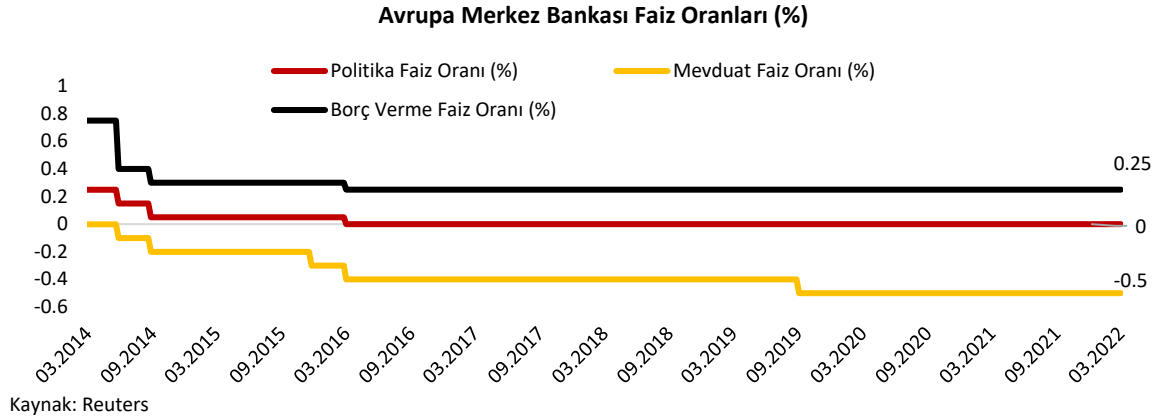

Kaynak: St.Louis Fed

ABD Merkez Bankası (Fed)'nin 15-16 Mart tarihlerinde gerçekleşen toplantısının yayımlanan tutanakları, yetkililer arasında enflasyonun ekonomi için tehlike oluşturacak seviyelere yükseldiğine dair endişelerin kuvvetlendiğini ve bu durumun, yetkilileri hedef politika faizini mevcut sifıra yakın seviyeden 25 baz puan yükseltmenin yanı sıra "daha nötr" bir seviyeye getirmeye yönlendirdiğini gösterdi.

Fed yetkilileri, yüksek enflasyon ile mücadele etmek için Merkez Bankası'nın bilançosundaki varlıkları her ay 95 milyar dolar azaltma konusunda "genel olarak fikir birliğine" vardı ve gelecek toplantılarda fiyat artışlarını kontrol altına almak için 50 baz puan artış gerçekleştirmeye hazır olduklarını ifade etti. Tutanaklarda, Fed üyelerinin genel olarak ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin aylık 35 milyar dolar düzeyinde azaltılmasını uygun gördüğü ve bir noktada ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin aktif satışının düşünülebileceği bilgisi yer aldı.

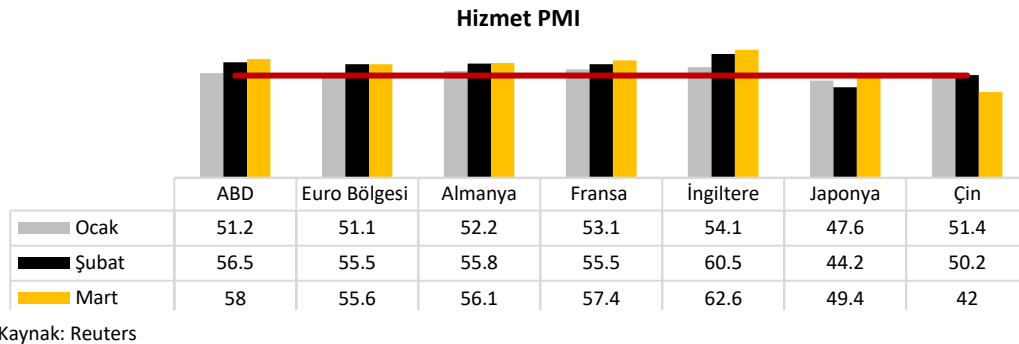
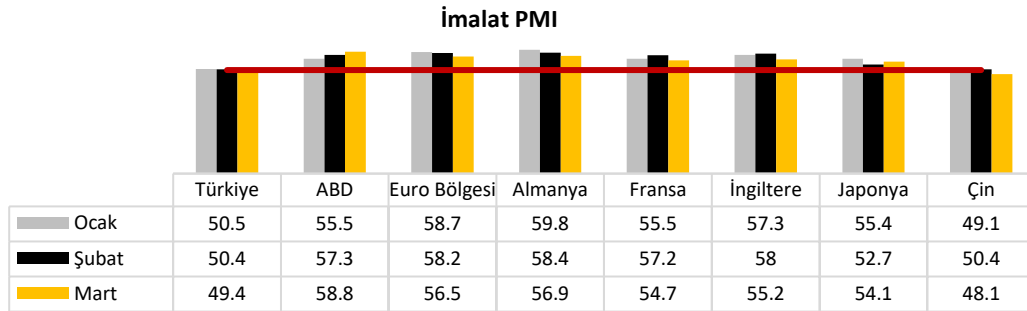
Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin Mart ayı toplantı tutanakları yayımlanırken, gelecek toplantısı 14 Nisan'da gerçekleşecek.

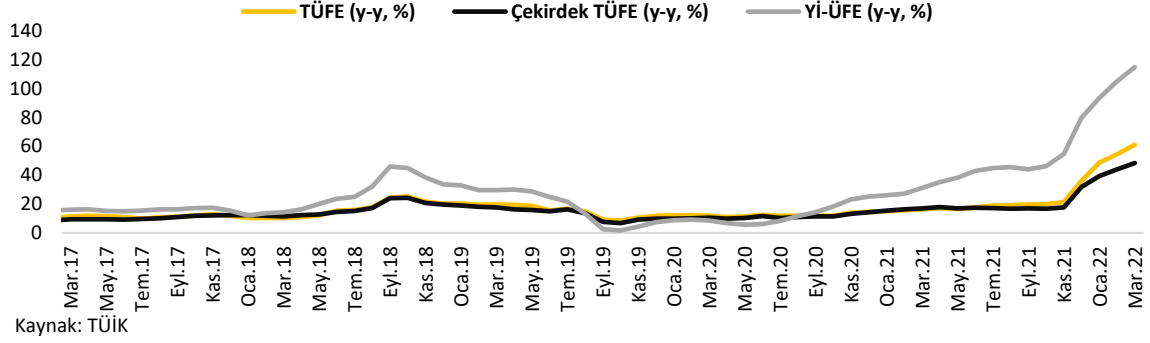
Avrupa Merkez Bankası (ECB) Mart para politikası toplantı tutanaklarında, üyelerin büyük bir kısmının, mevcut yüksek enflasyon seviyesinin ve kalıcılığının para politikası normalleşmesine yönelik acil ilave adımlar gerektirdiği görüşünde olduğu yer aldı. Tutanaklar, ECB Yönetim Konseyi üyelerinin Ukrayna savaşı nedeniyle "stagflasyon" endişesi taşıdıklarını ortaya koydu. Konsey üyelerinin değerlendirmelerinin yer aldığı tutanaklarda, üyelerin, faiz artırımı için ön koşulların büyük ölçüde karşılandığı veya karşılanmaya çok yakın olduğunu değerlendirdikleri ortaya çıktı. Öte yandan, üyelerin ECB'nin seçenekleri açık tutmasını ve uzun dönemli politika taahhüt etmemesini savunduğu da tutanaklarda yer aldı.

ECB'nin bir sonraki toplantısı 14 Nisan tarihinde gerçekleşecek. Banka politika faizi %0, borç verme faizi %0.25, mevduat faizi eksi %0.50'de bulunuyor. Piyasalar -%0.50 olan mevduat faizinde bu yıl toplam 60 baz puanlık artışı fiyatlıyor.

Mart'ta hizmet sektöründe iyileşme sağlanırken, imalat sektörü yavaşlamaya işaret etti.

Enflasyon Mart'ta %61.1'e yükseldi.

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Mart'ta beklentilerin üzerinde aylık bazda %5.46 arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Şubat'taki %54.44'ten %61.14'e yükseldi. Mart'ta ulaştırma, gıda ve alkolsüz içecekler, lokanta ve oteller ile eğitim gruplarındaki artışlar enflasyondaki artışta ana belirleyiciler oldu.

Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Mart'ta bir önceki aya göre %4.39 arttı ve yıllık bazda Şubat'taki %44.05'ten %48.4'e yükseldi.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yi-ÜFE) Mart'ta bir önceki aya göre %9.19 arttı ve yıllık bazda Şubat'taki %105.01'den %114.97'ye yükseldi. Yi-ÜFE 1995 Mart'tan bu yana ki en yüksek seviyede gerçekleşti. Ana sanayi gruplarına göre Mart'ta en yüksek artış %15.62 ile enerjide yaşandı.

TCMB Nisan ayı Piyasa Katılımcıları Anketi açıklandı.

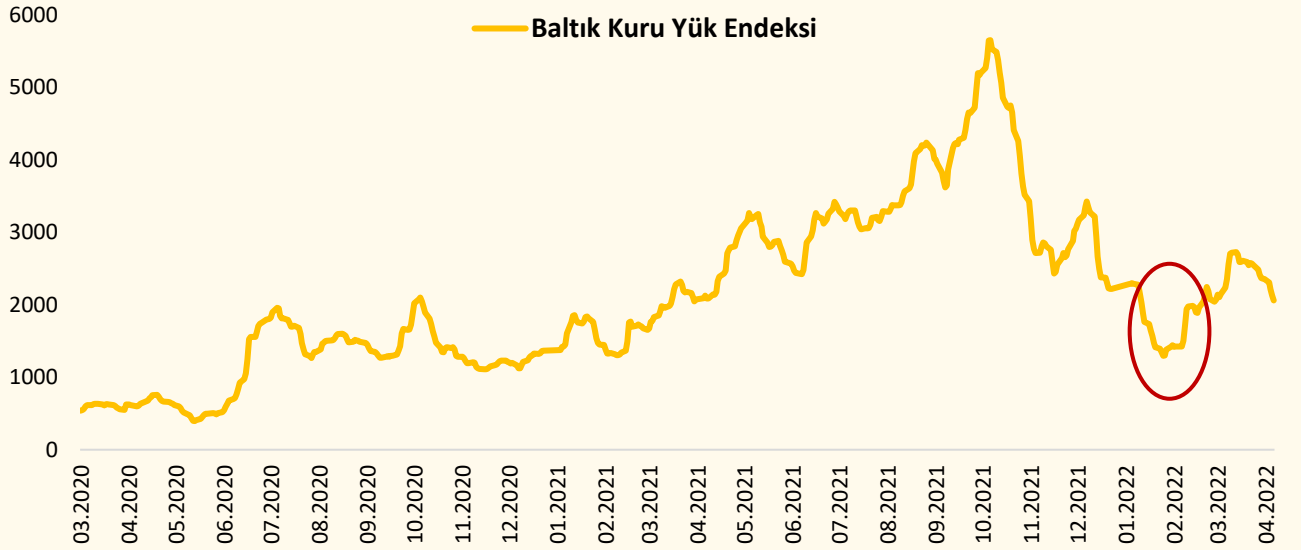
	Mart ayı anket dönemi	Nisan ayı anket dönemi
Dolar/TL (cari yıl sonu)	16.68	16.85
TÜFE (cari yıl sonu, %)	40.47	46.44
TÜFE (12 ay sonra, %)	26.43	28.41
TÜFE (24 ay sonra, %)	17.03	17.68
Büyüme (2022, %)	3.4	3.2
Cari açık (2022, milyar \$)	-21.2	-27.5

DİPNOT

Yükselen nakliye maliyetlerinin enflasyona etkisi

Deniz yolu taşımacılığının küresel ticaretteki payı oldukça büyüktür. Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerine göre, dünya ticaretine konu olan malların %80'inden fazlası deniz yoluyla gerçekleştiriliyor ve söz konusu mallar, çelik konteynırlar içerisinde taşınıyor. Öyle ki, pandemi krizinin ortaya çıkmasından bu yana sınırların kapatılması nedeniyle deniz yolu ticaretinin küresel ekonomi için ne denli önemli olduğu anlaşıldı. Pandemi nedeniyle limandaki işçi eksikliğinin yanı sıra gemi ekiplerinin kısıtlamalar nedeniyle sınırı geçememesi gibi sebepler, tedarik zincirinde bozulmalara yol açtı. Tedarik sıkıntıları, taşınan malların müşterilere geç ulaşmasının yanı sıra taşıma maliyetini de artıran bir faktör olarak karşımıza çıktı. Nakliye maliyetlerindeki belirgin artışın ise enflasyonist baskı yaratacağı düşünülmektedir. Öte yandan, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali de söz konusu baskının küresel çapta artmasına etki edeceği beklenmektedir.

Petrol ve gıda fiyatlarındaki değişimin yarattığı etkiye kıyasla daha az olsa da nakliye maliyetlerindeki değişim de enflasyonun seyrinde belirleyici olmaktadır. Nakliye maliyetlerindeki yükseliş, ithal malların fiyatlarına yansırken, üretici fiyatlarını da yükseltmektedir. Ancak, petrol fiyatlarındaki yükseliş, pompa fiyatlarına daha hızlı etki ederken; nakliye maliyetlerindeki yükseliş, nihai tüketiciye yaklaşık 12 ayın ardından yansıyor. IMF verilerine göre, navlun oranları iki katına çıktığında enflasyon 0.7 puan artıyor. Nakliye maliyetlerinden kaynaklanan enflasyon artışı ise bir süreliğine kalıcı hâle geliyor. Yükselen nakliye maliyetlerinin enflasyona etkisi ülkeden ülkeye de farklılaşabiliyor. Örneğin; ithal girdi bağımlılığının yüksek olduğu, tedarik zincirine daha çok bağlı, düşük gelirli ve navlun maliyeti daha yüksek olan ülkeler, nakliye maliyetlerinin enflasyonist baskısından daha fazla etkileniyor. Önümüzdeki dönemde, Rusya-Ukrayna savaşının da tedarik zincirinde yarattığı bozulmaların etkisiyle nakliye maliyetlerini artırarak enflasyonist baskıların bir süre daha yüksek kalmasına neden olacağı beklenmektedir.

Kaynak: Reuters

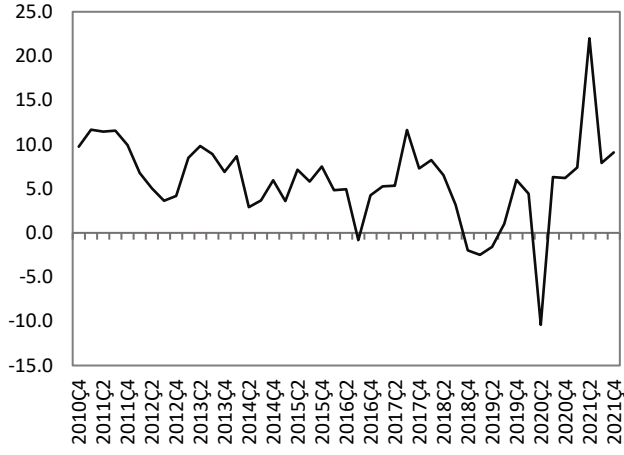
Haftalık Veri Takvimi (11 – 15 Nisan 2022)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
11.04.2022	Türkiye	Cari İşlemler Dengesi (Şubat)	-7.1 milyar \$	-5.15 milyar \$ (Açıklandı)	
		İşsizlik Oranı (Şubat)	%11.4	%11.4 (Açıklandı)	
	İngiltere	GSYH (Şubat, 3a-3a)	%1.1	%1 (Açıklandı)	
		Dış Ticaret Dengesi (Şubat)	-16.2 milyar £	-9.3 milyar £ (Açıklandı)	
		Sanayi Üretim Endeksi (Şubat, y-y)	%2.3	%1.6 (Açıklandı)	
12.04.2022	Türkiye	Sanayi Üretim Endeksi (Şubat, y-y)	%7.6	%8.8	
	ABD	TÜFE (Mart, y-y)	%7.9	%8.3	
		Çekirdek TÜFE (Mart, y-y)	%6.4	%6.6	
		Bütçe Dengesi (Mart)	-217 milyar \$	--	
	Euro Bölgesi	ZEW Endeksi (Nisan)	-38.7	--	
	Almanya	TÜFE (Mart, y-y)	%5.1	%7.3	
		ZEW Endeksi (Nisan)	-39.3	-49.5	
		Cari İşlemler Dengesi (Şubat)	11 milyar €	--	
	Fransa	Dış Ticaret Dengesi (Şubat)	-8 milyar €	--	
	İngiltere	İşsizlik Oranı (Şubat)	%3.9	--	
	Japonya	ÜFE (Mart, y-y)	%9.3	%9.3	
	13.04.2022	ABD	ÜFE (Mart, a-a)	%0.8	%0.9
			İtalya	Sanayi Üretim Endeksi (Şubat, y-y)	-%2.6
		İngiltere	TÜFE (Mart, y-y)	%6.2	--
		Japonya	Makine Siparişleri (Şubat, y-y)	%5.1	%14.5
14.04.2022	Türkiye	TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı ve Faiz Kararı	%14	%14	
	ABD	Perakende Satışlar (Mart, a-a)	%0.3	%0.6	
		Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	166 bin kişi	--	
		Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Nisan, öncül)	59.4	59	
	Euro Bölgesi	Avrupa Merkez Bankası (ECB) Toplantısı ve Faiz Kararı	%0.00	%0.00	
	15.04.2022	Türkiye	Konut Satışları (Mart, y-y)	%20.1	--
Merkezî Yönetim Bütçe Dengesi (Mart)			69.7 milyar ₺	--	
ABD		New York Fed İmalat Endeksi (Nisan)	-11.8	2	
		Sanayi Üretim Endeksi (Mart, y-y)	%7.5	--	
Fransa		TÜFE (Mart, y-y)	%3.6	%4.5	
İtalya		TÜFE (Mart, y-y)	%5.7	%6.7	

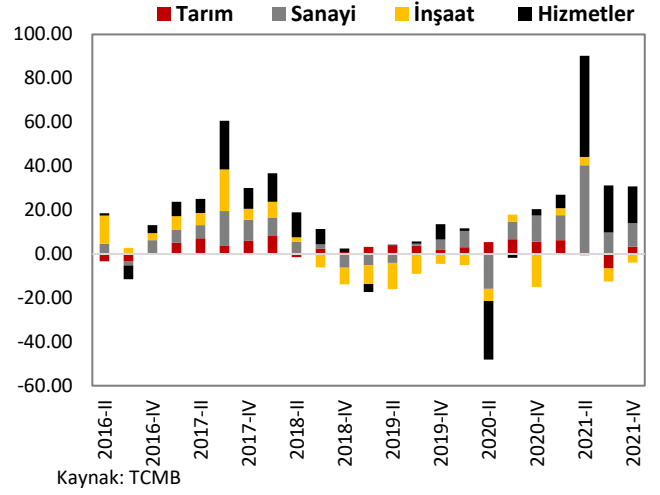
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

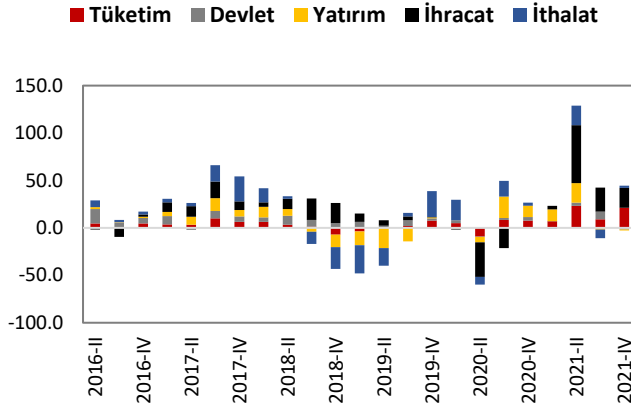
Reel GSYH (y-y, %)

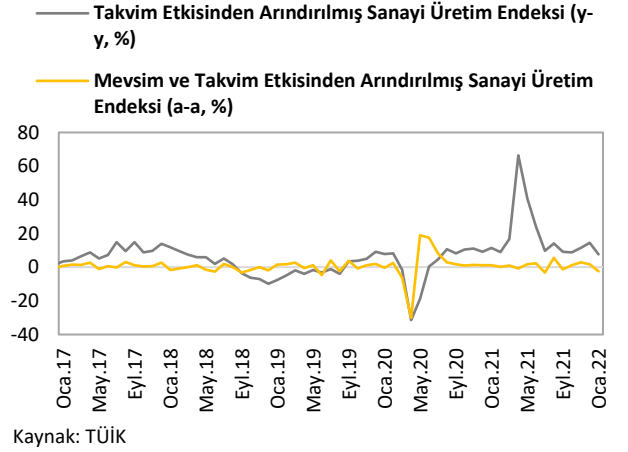
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

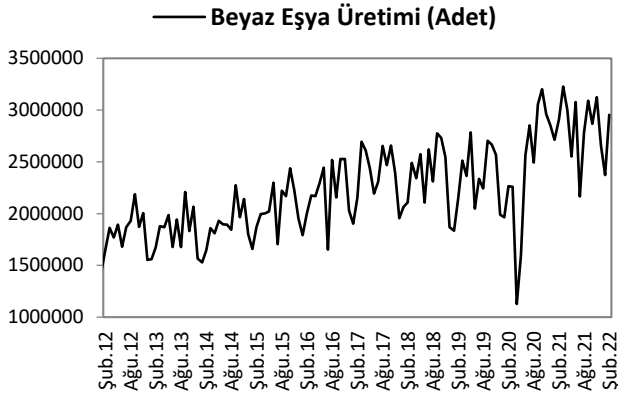
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

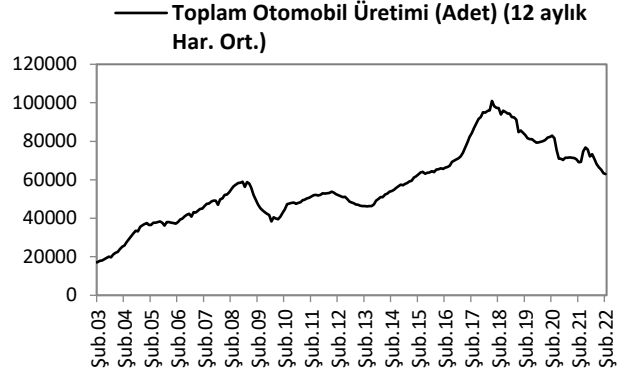

Beyaz Eşya Üretimi

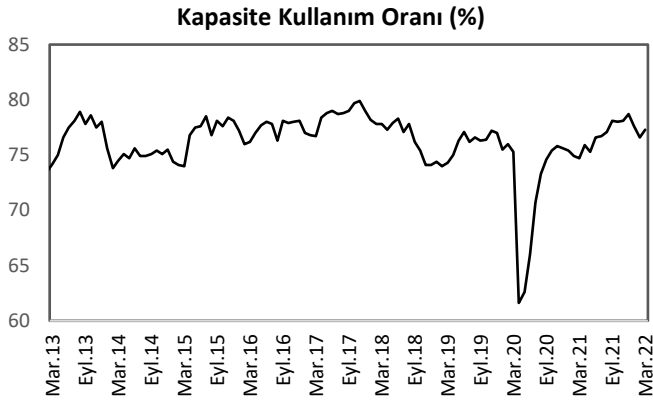
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Toplam Otomobil Üretimi

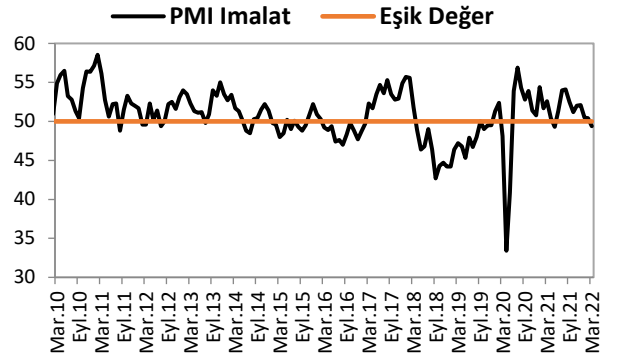
Kaynak: OSD, VakıfBank

Kapasite Kullanım Oranı

Kaynak: TCMB

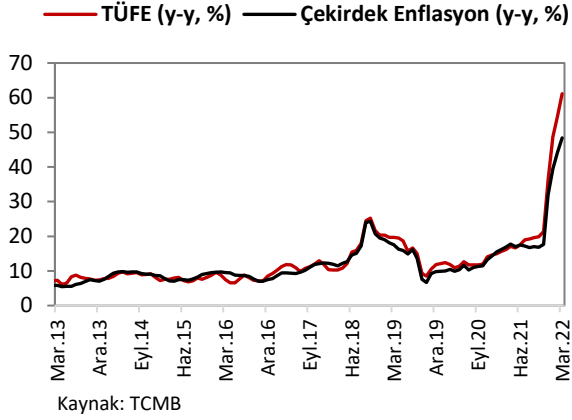
İmalat PMI

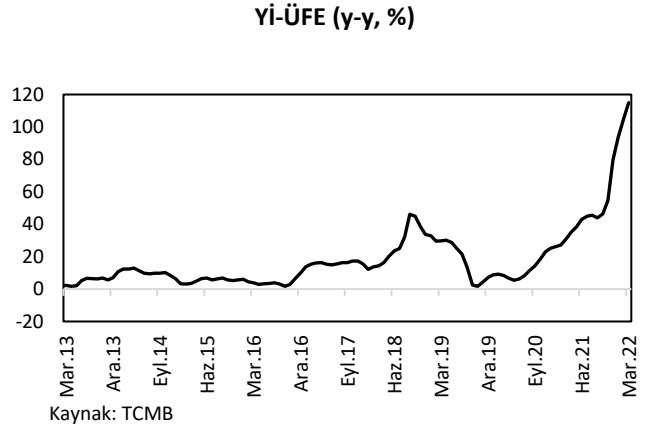
Kaynak: Bloomberg

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

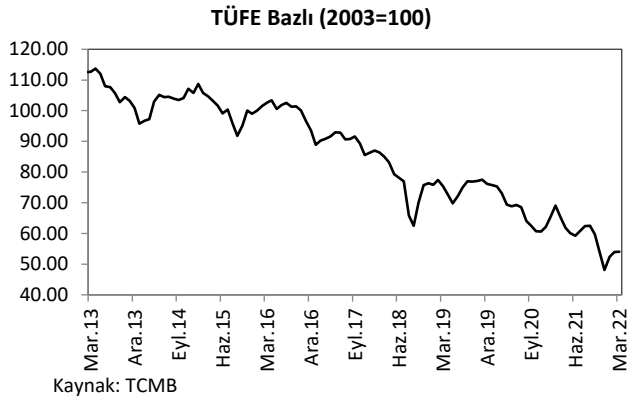
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

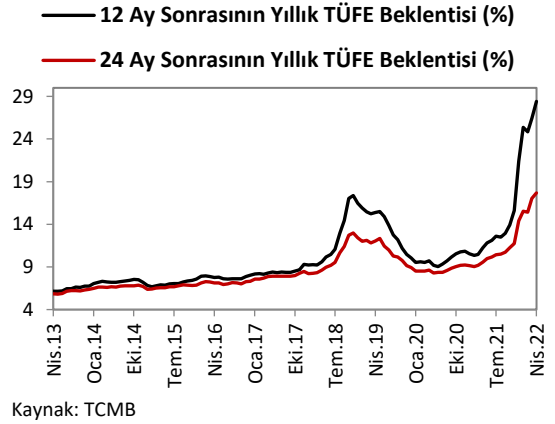
Yİ-ÜFE

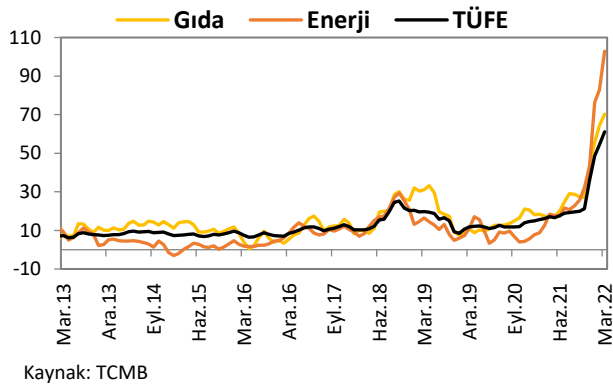
Reel Ektif Döviz Kuru

Enflasyon Beklentileri

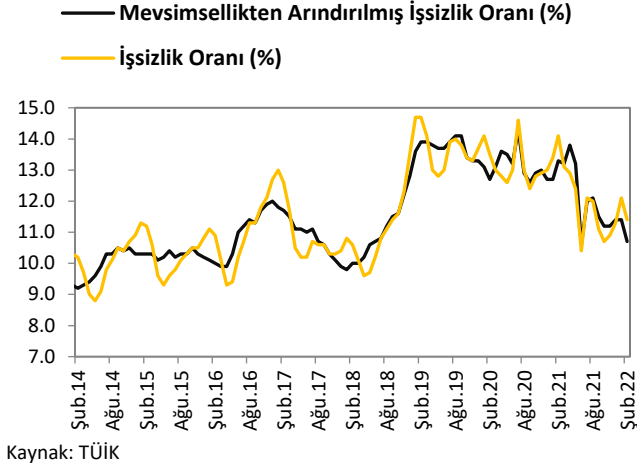

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

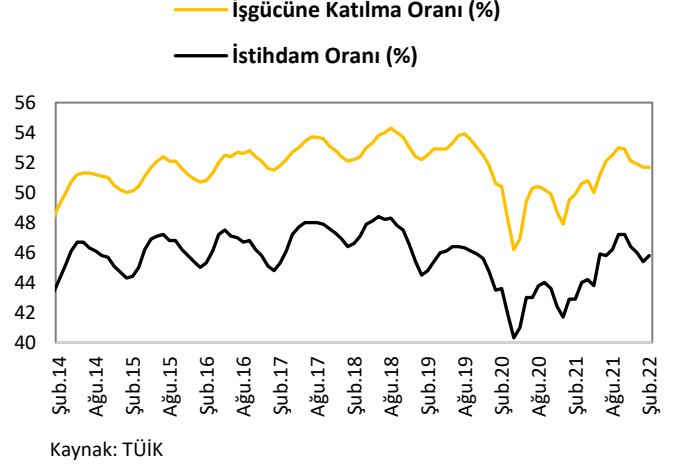

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

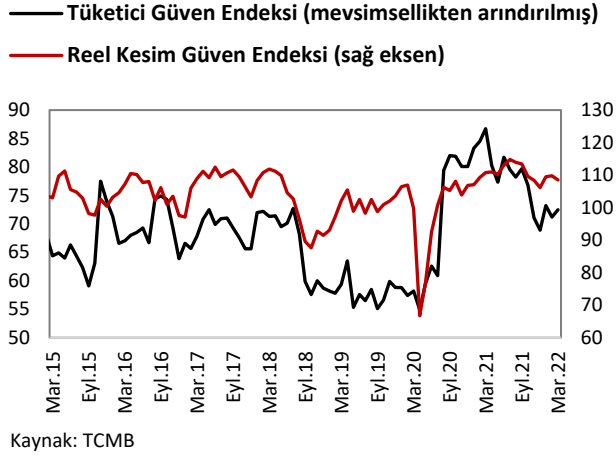

İşgücüne Katılım Oranı

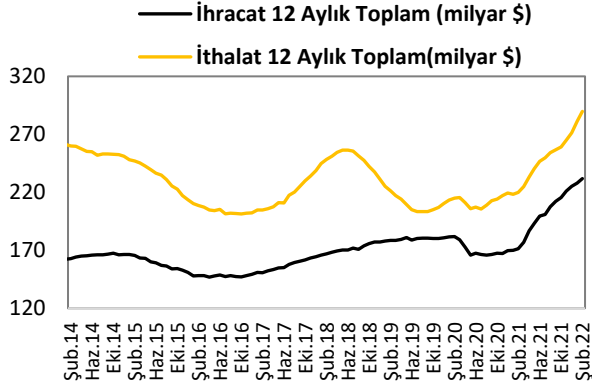
TÜKETİM GÖSTERGELERİ

Tüketici Güveni ve Reel Kesim Güveni

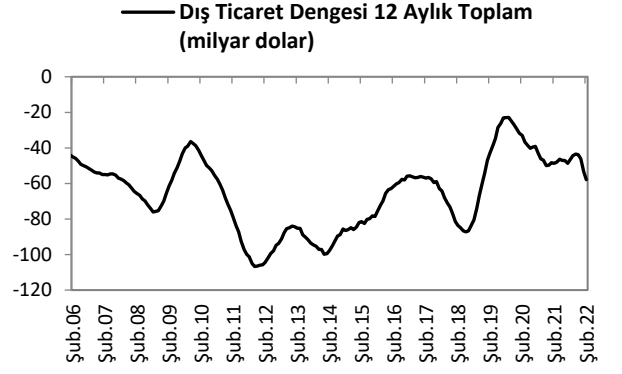
DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

İthalat-İhracat

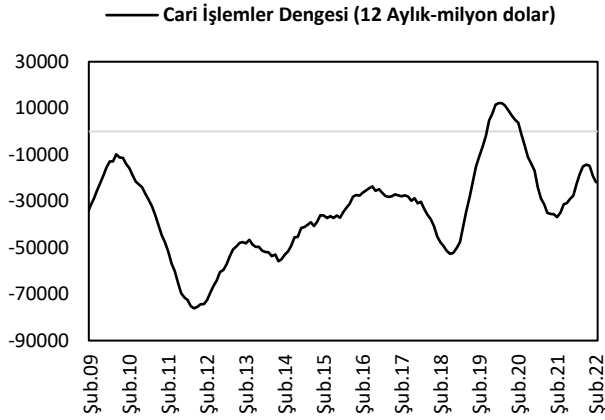
Kaynak: TCMB

Dış Ticaret Dengesi

Kaynak: TCMB

Cari İşlemler Dengesi

Kaynak: TCMB

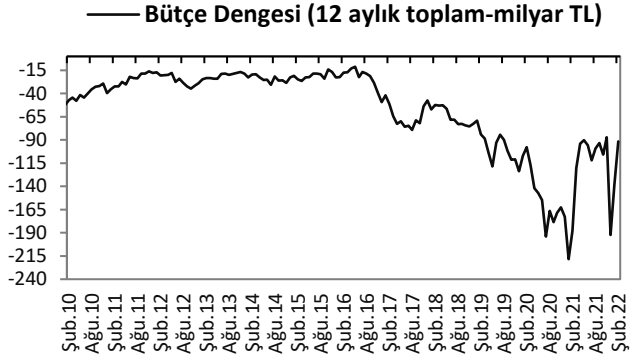
Sermaye ve Finans Hesabı

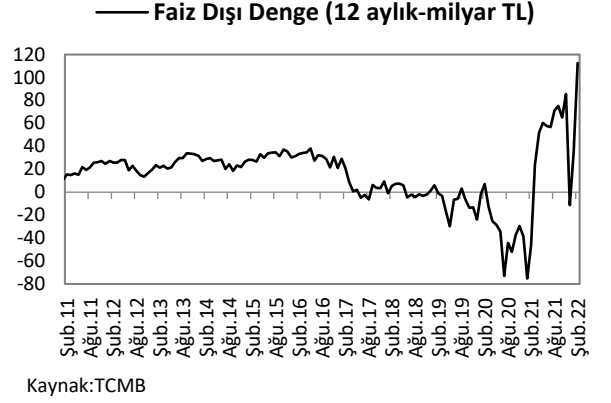
Kaynak: TCMB

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

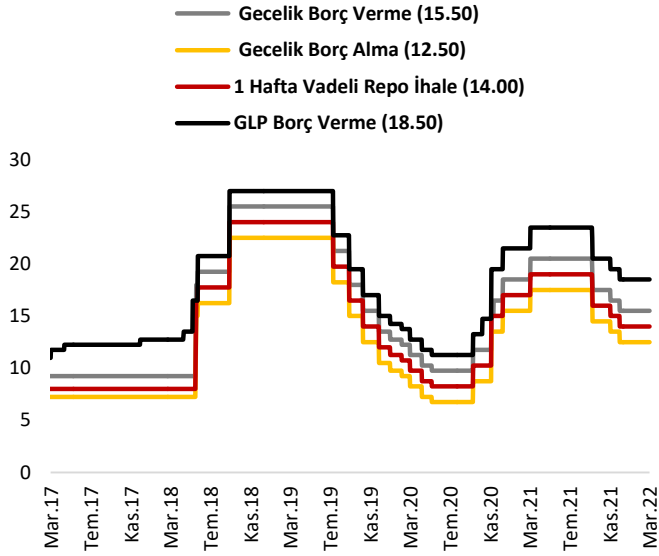
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2019	4,280,381	0.9	13.7	-0.5	75.9
2020	5,047,909	1.8	13.2	9.0	75.6
Son Yayınlanan	7,209,040 (2021)	11.0 (2021)	11.4 (Şubat 2022)	7.6 (Ocak 2022)	77.3 (Mart 2022)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2020	14.6	14.31	25.15		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022 (Mart)	61.14	48.4	114.97		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2020	712,833	2,457,543	2,575,195	145,007	81,240
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
Son Yayınlanan (01.04.2022)	2,271,111	5,721,727	5,825,421	243,285	66,857
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo	TRLIBOR O/N	
2020	15.50	18.50	17.00	17.92	
2021	12.50	15.50	14.00	14.59	
Son Yayınlanan (11.04.2022)	12.50	15.50	14.00	14.59	
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2020	-35.6	219.5	169.6	-49.9	
2021	-14.9	271.4	225.3	-46.1	
Son Yayınlanan	-5.7 (Şubat 2022)	27.9 (Şubat 2022)	20.0 (Şubat 2022)	-7.9 (Şubat 2022)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2020	1,060.4	752.5	968.9		
2021	1,321.2	1,426.6	1,474.8		
Son Yayınlanan	1,397.1 (Şubat 2022)	1,550.9 (Şubat 2022)	1,474.8 (2021-IV)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2020 (Şubat)	93.5	86.1	-7.4	6.8	
2021 (Şubat)	96.4	119.6	23.2	35.9	
2022 (Şubat)	200.8	270.6	69.7	113.4	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	2.7 (2021)	42.0 (2021-IV)	-1.8 (2021)		

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özlem Kanbur	Müdü Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriş	Müdü Yardımcısı	naimedogan.eriş@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Müdü Yardımcısı	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Müdü Yardımcısı	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hişbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.